

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

LXXX. In toto partem non est dubium contineri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

compensans facultatem variandi, sive successivè plures præsentandi, Ecclesiæ non competentem: licet eam laicus haberet. Unde iste non plus, sed minus, quàm habuit, juris in Ecclesiam transfert; cum ipse habeat jus variandi & satisfaciat præsentandò dignum: Ecclesia autem sine variandi jure præsentare teneatur digniorem per tradita *Lib. 3. tit. 38. à n. 109.*

7. Quarta; quia conditionem præscribendi rem alienam non tam donans quàm Jus donatario confert, intuitu bonæ fidei circa illius possessionem in donatario, non etiam in donante repertæ. Neque refert; quòd ab isto res donata transeat cum onere & vitiis; quia solùm transit cum vitiis realibus sive inhærentibus ipsi rei, ut furti, violentiæ, rapinæ vitia sunt: non cum personalibus, ut est mala fides; ista enim, cum cohæreat donantis personæ, istius quidem, *l. Sequitur 4. §. 6. ff. de Usucap.* non etiam donatarii, rem bonâ fide possidentis, impedit præscriptionem, *l. Apud Celsum 4. §. 31. ff. de Doli mali except.*

8. Postrema; quia creditor rei sibi oppignoratæ dominium, quò ipse caret, in emptorem transfert non suò, sed alièno nomine, sive ex voluntate debitoris patiensendò consentientis: ut, si pecunia die constitutâ non solveretur, creditori pignus vendere liceret, *§. 1. Instit. Quibus alien. non licet*; cum nihil intersit, rem suam debitor per se, an per alium sive creditorem vendat ac tradat, *l. Quâ ratione §. 4. ff. de Acquir. rer. dom.* Simili modò Prælati, tutores, procuratores rerum, ad Ecclesias, pupillos, minores pertinentium, & emptoribus traditarum dominium non suo, sed illorum nomine, sive autoritate legis vel dominorum voluntate transferunt, *l. Lex §. 4. cit.* proposita autem Regula de rerum translationibus suo nomine & ex voluntate sua factis pro-

cedit. Iudex quoque rei per sententiã auctori adjudicatæ dominium, quod non habet, in istum transfert autoritate legis sive Reipublicæ, rerum nostrarum dominæ non minus, quàm nos sumus, easque ab uno in alterum transferre valentis, sicut per usucapionem, *pr. Instit. de Usucap.* sic etiam per sententiã, secundum leges latam, *arg. l. fin. C. de Re judic.* cum res iudicata faciat; ut, quod jus non est, jus sit ac fiat, Perez *ad Rubric. cit. n. 2.*

REGVLA LXXX.

In Toto Partem non est dubium contineri.

SUMMARIUM.

1. Totum ex partibus componitur.
2. Regula de eo veritas ex terminis nota.
3. Proponitur in exemplis.
4. Variis Juris decisionibus impugnatur quidem.
5. Sed declaratur magis, quàm convellatur.

Totum dicitur, quod ex partibus compositum est: ut navis ex pro-
ra, puppi, carina, malo, antenna, velo, clavo, remo &c. hæreditas ex peculio, domo, villa, prædio, agro vinea, prato, horto, grege, animali &c. quæ navis aut hæreditatis dicuntur partes.

Sensus itaque propositæ eique consonæ *Reg. 113. in Pandectis* eò, quem primò intuenti verba offerunt, clarior, & ratio alia reddi non potest; cum, in toto partem contineri, Naturali lumine notum non minus sit, quàm totum quodcunque suâ parte majus esse: quod primis & Naturali lumine notis principiis adnumeratur.

Quare.

3. **Q**uare; quod juris est in toto, idem est in ejus parte, quatenus totius pars est; ut, quemadmodum alicui pro tota re sua possessa ab alio competit rei vindicatio, sic etiam competat pro singulis ejus partibus, *l. Quae de tota 75. ff. de R. V.* Et totò fundo evidèto ejus quoque pars evidèta censetur, *l. Ex mille 65. ff. de Evidè.* Hinc etiam rei judicatæ exceptio, sicut obstat ei, qui priùs in iudicio pro tota domo egit & succubuit, sic eidem obstat, si postea pro ejusdem domus parte agere velit, *l. Si quis 7. pr. ff. de Except. rei judic.* nam, ut huic suo responsò Ulpianus subdit, *Pars in toto est.* Quæ ipsa ratio est, cur nihil agat, qui, postquam stipulatus est fundum totum, postea ejus partem stipulatur, *l. Qui usufructum 58. ff. de V. O.*

4. Hanc quoque Regulam, licet Naturæ lumine nota sit, complura Veterum ICT.^{um} responsa in dubium vocant; nam Primò, licet usufructus pars sit proprietatis, *l. Si alii 19. ff. de Usu & Usufr. leg.* is tamen, qui fundi proprietatem petiit, pro usufructu agere permittitur, *l. Si ex toto testamento 20. ff. de Except. rei jud.* Secundò, iter pars est actus; eum is, qui per fundum habet iter, per eum eundi: is verò, qui aditum habet, eundi & jumentum aut vehiculum agendi habeat facultatem, ac proinde in actu iter contineatur *l. 1. pr. ff. de Servit. præd. rustic.* & tamen, qui nequicquam actum petiit, si petat iter, rei judicatæ exceptione non summovetur, *l. Si mater 11. §. 6. ff. de Except. rei judic.* Tertiò eadem exceptio non obstat illi, qui postquam insulam, id est, domum ab aliis, sicut insula in mari à continente, separatam petiit, si postea tignum, lapidem aut aliquid simile ex ea petat, auditur *l. Si quis 7. §. 2.* Quartò, cui pignori data est sylvæ, ex ejus arboribus fabricata navis

oppignorata non est, *l. Si convenit 18. §. 3. ff. de Pignorat. act.* Quintò, aurum & argentum in genere legatò, nummi seu pecunia signata, licet illius pars sint & species quædam, non debentur, *l. Cùm aurum 19. pr. & l. Quintus 27. §. 1. ff. de Auro & arg. leg.*

Speciola hæc quidem, sed vacua viribus adversus Regulam sunt. Primum; quia proprietates & dominium bifariam, & aliquando quidem sumitur pro pleno & perfectò, aliquando pro imperfectò & non pleno. Priori modò sumpta proprietates seu dominium includit usufructum tanquam partem: ut, qui fundi v.g. proprietatem sibi adjudicari petiit ac succubuit, si postea pro usufructu agat, rei judicatæ exceptione omnino repellatur, *l. Si cùm argentum cit. §. 3.* Posteriori modò sumptæ proprietates seu dominii usufructus non pars, sed servitus est ab ea distincta, *l. Rellè 25. pr. ff. de V. S.* ut, qui ita sumptam proprietatem habet, non eò ipsò in fundo habeat usufructum; atque idcirco ei, qui pro fundi proprietate agendo succubuit, si usufructum petat, exceptio illa non obstat.

Eòdem ferè modò iter aliquando sumitur, prout tanquam pars actus continetur; aliquando, prout est species servitutis rusticæ ab actu distincta, & jus eundi per fundum alienum sine jure agendi per eum jumentum; quò posteriori modò sumptum iter peti potest ab eo, qui pro actu agendo succubuit, & vicissim, *§. 6. cit.*

Non magis urget tertium; quia tigna & lapides quidem ab insula seu domo separati aut facillè separabiles sunt; ac proinde illius pars non sunt; eum ut Ulpianus *§. cit.* ait, insula seu domus esse unius, & alterius esse valeant tigna, lapides &c. sicut fit, eum insula in solo proprio ædificata est ex materia aliena, Salycet. *in §. cit.*

Tertium;

Quartum